

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Przedpłata wynosi we Lwowie:

Rocznie 36 koron. — półrocznie 18 kor. — kwartalnie 9 kor. — miesięcznie 3 kor. za przesyłkę do domu dopłać się 40 halery miesięcznie.
Z przesyłką pocztową w państwie austriackim cało rocznie 48 kor. — półrocznie 24 kor. — kwartalnie 12 kor. — miesięcznie 4 kor.
Z przesyłką pocztową za granicę do cadyh Niemiec rocznie 50 marek. — kwartalnie 12 marek 50 fenigów do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.
Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”: plac Marjański liczba 6 i 7. Telefon Nr. 171.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Numer „Dziennika“ kosztuje we Lwowie 10 halery.

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański 6 i 7 i wszystkie Biura dzienników we Lwowie i na prowincji.
We Wiedniu: pp. Hausenstein & Vogler, (Otto Maas), M. Dukas, H. Schalek, A. Oppel's Nachf., Rudolf Moosse i J. Dannenberg; w Paryżu: C. Adol 38 rue de Varenne.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 20 halery od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz 1 Koronę. Prywatne korespondencje 24 i nekrologia 40 halery od wiersza.
Brojne ogłoszenia 3 halery od wiersza. Pomieszkania i sklepy po 2 hal. od wiersza.

Reklamy w rubryce „Nadesłane“ 60 halery od wiersza.

Przegląd polityczny.

Lwów 10 lutego.

W ostatnich dniach zajmowano się wiele, zwłaszcza w prasie niemieckiej, pogłoskami o zmianie stosunku Bułgarii do Turcji. Według tych pogłosek, należałoby się przystąpić do ogłoszenia niezapowiedzianej Bułgarii, a co za tym idzie, na proklamowanie jej królestwem. Ze dumie narodowej Bułgarów pochlebiałoby to bardzo, że książę Ferdynand z całą gotowością poniosłby tę ofiarę i zapisał się w szereg królów — o tem wątpić nie można — natomiast pewną jest rzeczą, że krok taki, komplikujący stosunki państw bałkańskich, nie może bynajmniej liczyć na sympatję mocarstw interesowanych. Od chwili, gdy hr. Gochowskiemu udało się doprowadzić do porozumienia z Rosją w sprawach bałkańskich, usiłowaniami obu rządów być musi, utrzymanie ścisłe warunków traktatu berlińskiego. Traktat ten, jak się pokazuje, jest wcale elastyczny i nawet w granicach dzisiejszych daje on Bułgarii wielką samodzielność. Ze zwierzchnictwo Turcji nie jest bynajmniej uciążliwym dla Bułgarii, najlepszym tego dowodem fakt, że w czasie wojny turecko-greckiej Bułgaria ogłosiła się neutralną i że bez zezwolenia Wysokiej Porty, zawarła z Austro-Węgrami samodzielnie traktat handlowy. Na razie więc to, traktatem berlińskim określone, stanowisko musi Bułgarii wystarczyć, a sposób, w jaki prasa oficjalna austriacka i rosyjska traktuje owe pogłoski, musi oddziaływać usmierzająco na zdecydowanych nawet zwolenników proklamowania niezapowiedzianej Bułgarii.

Premier serbski, dr. Władan Giorgiewicz, ma zaiste szczęśliwą rękę. W chwili, gdy z wielką niechęcią obejmował rząd kraju — było to w dniu 27 października 1897 — Serbja znajdowała się w ostatecznym prawie rozstroju politycznym i finansowym. Dług państwowy urosł był w ciągu poprzednich lat 17 do bajecznej prawie cyfry 200 milj. fr., a każdy budżet zamknął się mniejszym, lub większym deficytem. W październiku 1897 deficyt ten przenosił sumę 7 milionów fr. Nie dziw więc, że Giorgiewicz nie chciał się podjąć misji utworzenia gabinetu, że wahał się długo i dopiero po przynajmniej w wielkiej swobodzie działania, podjął się niewdzięcznej roli. Człowiek europejski, niezwykle wyidealizowany, charakteru prawego i niezłomnego, wniósł on ze sobą do rządu pierwiastek szczerości i otwartości, do jakiej Serbja przyzwyczajała się nie była. Poznawszy ekonomiczny stan kraju, nad wyraz smutny, nie ukrywał go bynajmniej, jak to czynili jego poprzednicy, ale owszem przedstawił go reprezentantom narodu z całą otwartością — wskazał na to, że kraj stoi u brzozy przepaści ekonomicznej i że tylko wyjątkowa praca wszystkich, praca wolna od mieszań politycznych, może Serbję uratować. Poważny ten apel został przez kraj zrozumiany:

Nowy teatr.

W poniedziałek rada miejska zatwierdziła ostatecznie, wlokącą się od dawna sprawę teatru i uchwaliła warunki konkursu, pod którymi nowy teatr oddany będzie w przedsiębiorstwo dzierżawy. O ile sądzić można, rada przychyliła się prawdopodobnie do wniosku, uchwalonego przez sekcję finansową, a mianowicie, wypuścić teatr w dzierżawę za odpowiednim czynszem rocznym.

Sprawa nowego teatru powinna być jak najprędzej zatwierdzona, gdyż przedleknięcie jej może doprowadzić do tego, iż od dnia 1 kwietnia br. do otwarcia nowego teatru miasto nasze może być pozbawione przedstawień teatralnych. Z dniem 1 kwietnia bowiem kończy się kontrakt dzierżawy teatru w gmachu skarbkowskim, zawarty przez dyrektora p. Hellera, oraz kończą się także kontrakty z artystami. Jeżeli więc do tego czasu sprawa teatru nie będzie zatwierdzona, Lwów bardzo łatwo pozostanie bez przedstawień teatralnych, bo p. Heller, nie mając zupełnej pewności, czy nowy teatr dostanie się w jego ręce i nie chcąc na niepewne angażować się w nowe kontrakty, zawiesi swą działalność; nastąpi więc interregnum, które dotkliwie odcznie się da mieszkańcom naszego miasta. Termin konkursu więc powinien być jak najkrótszy, tak aby sprawa dzierżawy mogła być zatwierdzona najpóźniej w pierwszych dniach marca.

Roboty około budowy nowego teatru postępują szybko i według zapewnień kierowników budowy, budynek także wewnątrz będzie zupełnie gotowy, tak, że najpóźniej w październiku br. będzie mógł być oddany w całości reprezentacji miejskiej i będą mogły rozpocząć się w nim przedstawienia.

Jeden z współpracowników (ab) „Gazety lwowskiej” zwiędził nowy gmach teatralny i w następujących słowach opisuje jego urządzenie wewnętrzne:
Przez prowizoryczne drzwi wszedłszy do wnętrza gmachu, dostajemy się naprzód do przedsionka o 18'5 m. długości, a 2'42 m. szerokości. Na obu końcach jego znajduje się wchód do pokoiów, które pomieszczają kasy teatralne; kasy te służą do swemu celowi i wieczorem, przed przedstawieniem i za dnia, tak, że publiczność, czekająca na swą kolej, nie będzie nigdy narażoną na wyczekiwanie pod gołym niebem, a z drugiej strony nie będzie też wchodzić do westybulu i zanieczyszczać go w czasie tak częstych u nas ślot. Z przedsionka dostajemy się

uwierzone nowemu premierowi i w skupczynie znalazł się silny zastęp zwolenników nowego rządu. A rząd ten pracował uczciwie i tak skutecznie, że Giorgiewicz mógł onegdaj w skupczynie przedstawić budżet na r. 1900 bez centa deficytu — a to pomimo znacznego wzrostu wydatków na armię, szkoły i przyniesł!

Był to dla niego i Serbji dzień niezwykłego tryumfu, zwłaszcza, że w jego *capote* nie było ani jednego frazesu, ani jednego upiększenia: były same fakty i cyfry. „Kto sądzi — mówił ze słusznym uczuciem dumy — że lepiej potrafi poprowadzić interesy kraju, niech wystąpi i powie. Ja z chęcią ustąpię mu miejsca, a zajmę swoje na ławie poselskiej i będę go popierał całą siłą w pracy dla Serbji!” Huczne oklaski, jakimi powitano jego mowę, były dowodem, że izba solidaryzuje się z premierem. Pomimo jednak tej znakomitej większości, Giorgiewicz zażądał głosowania imiennego, którego wynik zdecydowało o losie gabinetu. Zyczeniu temu stało się zadosyć: na 219 deputowanych, udzieliło mu 186 wotum zaufania, a opozycja reprezentowaną była przez 33 posłów.

Świetny ten rezultat nie mało przyczynił się do skonsolidowania wewnętrznych stosunków w kraju i do jego rozwoju; gabinet Giorgiewicza ma zapewniwszy — zdaniem znających stosunki — długi i trwałe żywot.

Prasa francuska czem raz częściej zabiera głos, ażeby nakłonić Niemcy do wspólnej akcji z Rosją i Francją, w sprawie zapewnienia neutralności dla kanału Suezkiego. Dzisiejsze położenie Anglii, wyczołanie znacznej części wojsk z Egiptu, sprzyjają naturalnie podobnym eksperymentom, a Francji chodzi o to, ażeby Anglii jak najdotkliwiej odplacić się za jej niedawne stanowisko w sprawie Faschdy — również na gruncie dyplomatycznym. Dzienniki francuskie nie tają się bynajmniej ze swą niechęcią do Wielkiej Brytanii, a dowodem tego artykuły tak poważnego pisma jak „Matin”. Oto, co czytamy w ostatnim numerze tego pisma: „Francja nie zrekała się bynajmniej swych naturalnych (!) praw do Egiptu, zwłaszcza, że kwestia ta stała się dziś pierwszorzędną sprawą międzynarodową. I Niemcy mające posiadłości w Afryce i na dalekim Wschodzie są dziś, równie jak Francja, i inne mocarstwa interesowane w kwestji uznania zupełnej neutralności kanału Suezkiego. Być może nawet, że interes Niemiec jest jeszcze poważniejszy, jak interes Francji i dlatego Niemcy powinny w tej sprawie wziąć inicjatywę. Połączenie floty Niemiec, Francji i Rosji są dosyć silne, aby zapewnić akcję w tym duchu podjętej, powodzenie. Gdyby Niemcy w tej sprawie zostały obojętnymi, to nasunęłoby się podejrzenie, że istnieje jakiś układ tajny między Anglią a Niemcami, zapewniający tym ostatnim jakieś korzyści za ich obojętność. Choćby jednak i tak było — kończy dziennik francuski — to Francja z Rosją same zdecydowane są przy-

stąpić do uregulowania sprawy neutralności suezkiego kanału”.

Ton wcale stanowczy i ostry!

Drażliwszą jeszcze, bo aktualną jest dla Anglii sprawa perska, a zwłaszcza kwestja pożyczki perskiej, pod gwarancją rosyjską. Trzeba jednak przyznać Anglikom, że mają wiele zimnej krwi i umieją przeziębienie znieść z wielkim spokojem. Podczas gdy cała kontynentalna publicystyka przedstawia kwestję dojścia do skutku tej pożyczki pod patronatem Rosji, jako klęskę Anglii — prasa angielska stara się przedstawić rzecz całą w świetle, daleko mniej jaskrawem. Oto zapewnia ona, że rząd Wielkiej Brytanii sprawą tą bynajmniej zaskoczony nie był. Owszem, Persja w pierwszym rzędzie przedstawiała swe żądania Anglii, ale stosunki targu pieniężnego tak się złożyły, że sfery finansowe londyńskie nie chciały wejść w ten interes. Wówczas rząd perski z całą lojalnością zawiadomił rząd angielski, że zwrócił się z tą propozycją do Petersburga, na co lord Salisbury zgodził się, warując tylko, ażeby Persja nie zostawiła Rosjanom prawa pobierania cła na wybrzeżu i całem południowym pograniczu kraju. Warunek ten został przyjęty i to nawet w drodze poufnych rokowań pomiędzy Londynem a Petersburgiem. Prasa angielska redukuje więc rzecz całą do zwykłej operacji finansowej, nie z polityką niemającą do czynienia. Być może, że to jest prawda — w każdym jednak razie należy podziwiać tę powściągliwość i zimną krew angielskiej prasy w dniach klęski i niepowodzeń, które zwykły rodzić nieufność i zwątpienie. Wogóle zachowanie się prasy angielskiej w całej sprawie zewnętrznej polityki Anglii od wybuchu wojny transwaljskiej, jest prawdziwie miłe i niezwykle rozumne. Płine studjum dzienników londyńskich może wiele, bardzo wiele nauczyć, jak zachowywać się winna publicystyka w chwili niepowodzeń i katastrof, ażeby nie tłumić, ale podnieść ducha narodu.

Przeciw reformie notarjatów.

Z powodu będących w toku prac nad reformą postępowania w sprawach niespornych i notarjatu, udaje się w przyszłym tygodniu do Wiednia deputacja kolegów notarjalnych Galicji i Bukowiny, aby w miesiącach właściwych wyrazić życzenie, iżby reformy postępowania w sprawach niespornych, zostały przedłożone izbom notarjalnym do wyrażenia opinii w myśl § 134 ust. not. gdyż notarjusze, jako wykonujący dotychczasową ustawę postępowania w sprawach niespornych, znają najlepiej jej braki i zalety i osądzić mogą zalety i braki ustawy projektowanej. Dalej, wyrazić życzenie, aby tak samo przedłożony został izbom notarjalnym projekt zmiany ustawy notarjalnej.

Deputacja ma także wyrazić opinię notarjalną, przeciwną upaństwowieniu notarjatu, jako niekorzystnemu dla społeczeństwa z powodu socjalizowania tegoż przez zniesienie i zbiuro-

kratyzowanie samoistnej demokratycznej instytucji, obejmującej liczny zastęp niezależnych, w społeczeństwie wybitnie stanowisko zajmujących obywateli, oddających usługi społeczeństwu nie tylko w swoim zawodzie, ale na wszystkich innych polach obywatelskiej działalności. Dalszem zadaniem deputacji będzie podnieść nieosobność i niebezpieczeństwo zastosowania w naszych odrębnych warunkach niemieckiej mody połączenia advokatury z notarjatem, skutkiem czego ta ostatnia instytucja *par excellence* narodowa i demokratyczna, ciesząca się zaufaniem wszystkich warstw społecznych, która dotąd skutecznie oparła się inwazji semityzmu, oddaną by została na łup tegoż i na ogólnem zaufaniu by ulecierała.

Deputacja wyrazić ma również życzenie wprowadzenia pewnych zmian odpowiednich teraźniejszemu stosunkom społecznym, co do dostępności posad notarjalnych, co do zakresu czynności i taryfy notarjalnej; wkońcu reformy tak postępowania w sprawach niespornych jak i zmian w notarjacie przez rozwinięcie i udoskonalenie teraźniejszego ustawodawstwa, z którym zżyła się ludność i społeczeństwo, a zaznaczenie opinję przeciwną wprowadzeniu daleko sięgających zmian, wzorowanych na ustawach obcych.

Okrucieństwa dzikich, a... pomnożenie floty niemieckiej.

Przed 5 miesiącami obiegła prasę niemiecką wiadomość z dalekich wód południowych, że mianowicie na jednej z Wysp admirałskich handlarz Maetke z Berlina został przez dzikich krajowców Kanaków, zdradziecko napadnięty i zamordowany. Zwłoki jego zalewały oni następnie do sadyb swoich i zjedli je, zwyczajem na tych wyspach ogólnie panującym... Blizsze szczegóły tego istotnie wstrętnego okrucieństwa przyniosła dopiero tymi czasami poczta niemiecka, a pisma berlińskie, zwłaszcza oddane rządowemu przedłożeniu o pomnożeniu floty niemieckiej, rozpowszechniają je skwapliwie, ażeby ogół ludności przekonać, jak wprost koniecznym jest choćby do bezpieczeństwa mienia i życia przedsięwziętych jednostek, które gnane nie tylko zapalem cywilizatorskim, ile żądzą zła i dostatków, zapędzają się w najdzisiejsze krańce ziemi. Z rzeczonych u góry szczegółów przytoczymy tutaj niektóre, bardziej sensacyjne.

Otóż na zachód od Nowego Hannoveru, a na północny wschód od niem. Now. Gwinea, leży grupa Wysp Admirałskich, odkryta w r. 1616 przez Le Maire'a i Schooten'a, a należąca do archipelagu „nowobrytańskiego”. Oprócz głównej wyspy, zwanej „Wielką wyspą admirałską”, należą do niej wyspy pomniejsze: Wielki i Mały Mock, St. Patrick, Beika, Jezus Maria, St. Gabriel, St. Georg, Los Negros, La Vendola i inne. Wielka wyspa jest cała górzysta i pochodzenia wulkanicznego, wszystkie zaś mają bujną, bo-

gą roślinność, co oczywiście zawdzięczają swemu położeniu podzwrotnikowemu (pomiędzy 22im a 4tym stopniem połud. szer. i 160ym a 166ym stopni. wschodn. dług.)

Krajowcy melanezyjscy mają czarną skórę i wlniste, kędzierzawe włosy; ubrania nie używają żadnego, a w rekach noszą zawsze oszczędnie drewniane, z rzadka ostrem żelazcem zakończone. Wielu z nich używa, jako oznaki pewnego dostojenstwa pierścieni przez nos przewleczonych, z czarno zabarwionych włókien roślinnych. Chaty budują sobie dość obszerne, a ich łodzie odznaczają się pewną oryginalną pomysłowością i nawet pewnym poczuciem piękna. Handel z temi plemionami, uprawiany z żatoki Blanche, spoczywa w rękach kilku firm angielskich i niemieckich, rozszerza się coraz intensywniej, i przynosi śmiałym handlarzom olbrzymie coprawda zyski, ale — ci ludzie nie chodzą zawsze po rózach!

Doświadczył tego na sobie młody jeszcze handlarz berliński Maetke, który przedsiębiorczość swoją tragicznym zgonem opłacił... Przyszło do niego trzech krajowców, pod pozorem zakupna rozmaitych artykułów za muszle perłowe — odgrzywiają tam w zanięzonym handlu rolę monety — i podczas, gdy on z jednym z nich rozmawiał, dwaj inni schwylił go niespodzianie z tyłu i strącił z wysokiej werandy jego domostwa, na której rozmowa się toczyła. Gdy Maetke spadł na dół, stojący tam Kanak rzucił w niego prymitywnego topora odciął mu głowę. Po dokonaniu tego mordu, rzucili się dwoje na magazyny i mieszkanie zabitego i splądrowali je do czysta. Wyprawę tę urządzili nie z jakiejś osobistej animacji do swej ofiary, lecz w nadziei zdobycia broni palnej, której nie mają do tej pory, a której wyższość nad własnymi oszczepami od pierwszego zetknięcia się z białymi dobrze rozpoznali. Zwłoki Maetkego zalewały następnie na jedną z łodzi, inne wypelnili po brzegi zabawowymi artykułami i wśród triumfalnych wrzasków powrócili do swych włości w W. Mocku. Tam — jak to już w wyższych wspomnieniach — zjedzono je wśród zwykłych w takim razie u ludźców obrzędów.

Straszne to zdarzenie z Maetkiem nie jest na tych wyspach pierwszym, lecz najwięszym właśnie, a dokładniejsza o nim relacja stała wyszła, że zalogą jednego z szonerów niemieckich pochwyliła na brzegach owych włości młodego krajowca, który — po zastosowaniu doń rozmaitych środków „kultury niemieckiej” — wszystko dokładnie opowiedział.

Pisma berlińskie dodają, że ta zbrodnia nie pozostanie bez odwetu. Mianowicie w dniu 18 stycznia br. wypłynął z Matupi pancernik niemiecki „Seedler”, należący wykupowany do krwawej pogadanki z dzikimi Kanakami. Ze za tego jednego Berlińczyka, setki czarnych skąpią się w krwi swojej, o tem chyba wątpić nie można. Co prawda, tylko bezwzględny terroryzmem można w danym razie wśród takich ludów wzbudzić respekt i trwogę zabobonną

do westybulu, który przechodzi przez całą szerokość budynku i ma 7'25 m. szerokości a 34'60 m. długości. Obecnie kończą wyprawiać jego ściany i powaly. Westybul w swej długości podzielony jest słupami na pięć części. Środkowa część, odpowiadająca rozmiarami przedsiionkowi, otwiera się będzie ku głównej klatce schodowej I. piętra pięciu otworami niezamkniętymi; do niej przylegają oddzielone dwoma słupami dwie części, każda 2'80 szerokości, z których dostajemy się do kurytarza, prowadzącego do miejsc parterowych, parkietu, łóż parterowych i do łóż I. piętra; dwie wreszcie skrajne części, oddzielone znowu dwoma słupami, każda 3'75 m. szerokości, prowadzą do klatki schodowej dla III. p. i do wyjścia wprost na ulicę. Obecnie nie ma jeszcze drzwi, podłoga jest prowizoryczna, pokrywa ją gruba warstwa pyłu i wapna. — co krok spłyka się rusztowania, na których robotnicy wykonują gipsowe sztukaterie, zdobiące powaly.

Klatka schodowa I. piętra, chociaż schody nie są jeszcze ułożone, już dzisiaj robi wrażenie wspaniałej i ogromnej sali: ma ona 18'5 m. długości, 9'20 m. szerokości i 14 m. wysokości, a światło odbiera z góry, przez szklany dach. Schody będą tu składać się naprzód z szerokiego bardzo stopni, które od pierwszego podestu, tj. przestanku, rozdzielać się będą na dwa ramiona, prowadzące w prawo i w lewo do kurytarza, obiegającego na I. piętrze salę widzów. Schody te będą wykładane marmurem tyrolskim.

Sala widzów ma podłużną formę, zakończoną zaokrągloną ścianą i liczy 22'45 m. długości, 18'50 m. szerokości, a 16 m. wysokości. Będą tutaj miejsca parkietowe, osolony parter z miejscami do siedzenia, łóż prosceniowe, łóż i balkony I i II p. i galerja z amfiteatralnie wznoszącymi się miejscami III p. Czwartego piętra nie ma wcale. Balkony I i II piętra znajdują się w głównej osi teatru. Łóż są otwarte, tj. publiczność siedząca w łóżach, będzie tworzyła jeden wieniec, nieprzeziębiony ściankami łóż; łoż urządzane będą jednak wytwornie i w ten sposób, że każdy, kto zechce się cofnąć z pierwszego rzędu krzesel łoż, będzie miał do swej dyspozycji zasłoniętą część łoż, względnie nawet w niektórych łożach, jakby osobny mały pokój. W proscenium I. piętra jest z jednej strony łoża cesarska (względnie łoża namiestnika), — naprzeciw niej zaś z drugiej strony łoża marszałka krajowego. Łóża cesarska ma osobne schody i salon z toaletą; drzwi łączące te łoża z krążkami I. piętra, będą mogły być dowolnie zamykane i odmykane. Sama łoża będzie

hogato ozdobiona. Łóża marszałka kraj. ma również osobny salonik i toaletę, ale bez osobnej klatki schodowej.

Choćby najważniejsze roboty w sali widzów są już wykonane, rusztowania jednak jeszcze nie usunięto, a wskutek tego nie można mieć jeszcze wrażenia całości, ani poglądu na ogólnie linje kształtów sali. Trudno także zdać już sobie dzisiaj sprawę, o ile wejścia do łoż i do sali w ogóle urządzone są wygodnie, — ale już dzisiaj można ocenić piękność rozmaitych szczegółów urządzenia. Gdy salę zwiadzaliśmy, przymocowywano właśnie nad szczytowym fryzjem sali od strony sceny potężną postać z gipsu, wykonaną według rzeźby artysty Wojtowicza. Przedstawia ona geniusza sztuki, który w swoim locie przysiadł u stropu sali i wraz z amorkiem przytrzymuje tarczę z herbem m. Lwowa, fundatora gmachu teatralnego. Ogólny rysunek postaci jest pełen wdzięku; korpus geniusza, w chwili, gdyśmy wydostali się na najwyższe rusztowanie, tak, iż trzeba było chylić głowę, by nie uderzył niemi o strop sali, — był już przymocowany; na rusztowaniu leżał jeszcze wspaniały tors skrzydlatej bogini i rozkoszny amorek taboro. — Tuż nad naszymi głowami, w okół sali, biegnęły wykonane już w gipsie medaljony znakomych artystów i artystek naszych: Modrzewskiej, Aszpergerowej, Truskolaskiej, Rychtera, Królikowskiego, Owińskiego, Smochowskiego, Nowakowskiego, Żółkowskiego, Benzy...

Obok krążków I. p., podobnie jak na p. II. i III. są garderoby, a wszystkie krążki i garderoby mają obfite światło dzienne. Nawet sala widzów ma go tyle, aby robotnicy mogli w niej w dzień pracować, bez zapalania światła elektrycznego.

Na wysokości I. p., ponad opisanym poprzednio westybulum, znajduje się foyer. Będzie ono tak samo, jak westybul, podzielone w swej długości marmurowymi słupami na pięć części. Środkowa, najdłuższa liczyć będzie 18'50 m. długości, a 7'30 m. szerokości; długość wszystkich razem wynosi 34'60 m. Po obu końcach foyer jest miejsce na bufet do zimnych przekąsek i cukiernię. Z foyer, przez mały pokój, aby uniknąć przeciągu, wchodzi się na otwartą loggię w frontowej fasadzie, o trzech łukach. Z loggię rozciąga się wspaniały widok na całą długość wałów Hetmańskich. Trzy okna w długich ścianach foyer wychodzą na otwartą loggię, takież same okna w ścianie przeciwległej, wewnętrznej, na klatkę schodową I. piętra. Nadto w obu końcach foyer tj. w bufcie i w

cukierni, jest umieszczone jedno okno. Będzie więc dosyć światła dziennego, a wieczorem, przez zwierciadlane szyby płynące będzie tu zewsząd światło elektryczne, prócz światła z kinkietów samego foyer. — W połowie wysokości foyer, nad wspomnianymi słupami marmurowymi wznosić się będą balkony, otwierające się zarówno na foyer, jak na cukiernię, względnie na bufet, jednym wielkim łukiem. Dwa te balkony służące będą w czasie recepcji w foyer do umieszczenia na nich orkiestry; z balkonów tych także można będzie wygodnie przypatrywać się ruchowi w foyer, zapamiętanemu publicznością. Balkony te, wraz ze znajdującymi się pod nimi słupami, podnosić będą bardzo bogactwo ozdób foyer. W niszach umieszczone tu będą — podobnie jak w klatce schodowej I. p. — popiersia znakomych mężów, poetów i dramaturgów naszych, a tak samo, jak pola stropu w sali widzów, pomiędzy sztukaterjami i ozdobami gipsowymi, także i tu, oraz w krążkach, będą przyozdobione malowidłami, nad którymi pracują nasi artyści-malarze.

Cała część gmachu, przeznaczona dla widzów, jest ściśle oddzielona od sceny; kurtyna żelazna już teraz tworzy w sali widzów nieprzebytą zapórę, która będzie usuwana jedynie w czasie przedstawienia. Jedne tylko, jedyne drzwi i to w parterze, łączące będą część gmachu dla aktorów z częścią przeznaczoną dla publiczności. Zarządzenie to ma na celu bezpieczeństwo widzów na wypadek ognia na scenie.

Podczas, gdy w sali widzów wskutek nieusuniętych rusztowań, nie można zdać sobie jeszcze sprawy z wrażenia całości, to przeciwnie scena, w której konstrukcję żelazną już zupełnie ukończono, a dekoracyj i urządzeń do nich naturalnie jeszcze nie umocowano, teraz właśnie robi imponujące wrażenie olbrzymimi rozmiarami swymi i swych żelaznych wiązań. Cyfry uzasadnią to wrażenie: scena ma szerokości 23 m. (otwór prosceniowy 11'5 m.); głębokości 18 m., a wraz z zaszeniem: 24 m.; wysokość jej zaś od podłogi sceny do podłogi, na której są umieszczone krążki do drutów od kurtyn, wynosi 27 m., w dół zaś, poniżej podłogi sceny (t. zw. zapadnia lub podscenie) 7 m. czyli razem 34 m. Ponad kurtynami zaś jeszcze wyższo w górę są przyrządzone do podnoszenia i opuszczania dekoracji... W okół sceny biegnie z trzech stron kurytarz, umożliwiający przechodzenie z jednej strony na drugą, nawet przy podniesionej kurtynie; także ponad widownią, już w samej sali sceny, są nad sobą piętrzące się krążkami w żelaznej wykonane stru-

kturze, a umożliwiające przechodzenie ponad sceną maszynistom i robotnikom, przy dekoracjach zajętem. Trzy kurtyny: już dziś założona kurtyna żelazna, następnie kurtyna zwyczajna i wreszcie kurtyna Sieradzkiego, służące będą do zasłaniania sceny od strony widzów. Podłoga t. zw. zapadnia i jej ściany są betonowane.

W okół kurytarza przy scenie rozmieszczona są w suteranach, w parterze, na I., II. i III. piętrze garderoby, sale prób i mniejsze magazyny na meble i rekwizyty teatralne. Dla aktorów jest osobne wejście do gmachu i osobne schody, — a garderoby są tak urządzone, że każdy artysta, względnie artystka, będą mieli swą własną. — Chórzyści zaś i statyści wspólne dla siebie. Garderoby mężczyzn będą z jednej strony gmachu, garderoby kobiety z drugiej.

Ważną nowością i ogromną dla artystów wygodą, stanowi urządzenie wielkiej sali prób. Znajduje się ona na III. piętrze od strony placu Gołuchowskich, a ma zupełnie te same rozmiary co właściciwa scena, przeznaczona do grania dramatów i komedji przy odsłoniętej kurtynie, tj. 11'50 m. szerokości, 12'10 m. głębokości a 7 m. wysokości. Na tej małej scenie ustawiane będą parawanowe kulisy, znajdując się będzie budka dla suflera i t. d., tak, że próby będą mogły odbywać się tu z taką samą dokładnością, co na scenie właściwej, a reżyser z całą dokładnością będzie mógł obmyślać tu i przygotować ensemble. Wskutek tego, podczas gdy na właściwej scenie odbywać się będą próby z oper, tutaj na małej scenie równocześnie odbywać się mogą próby z dramatu i komedji.

Wszystkie sufity, ściany, posadzki i dachy, zbudowane są z materiałów, dających zupełnie bezpieczeństwo od ognia; drzewo usunięto z nich w zupełności. Razem jest 11 drzwi do wychodu, każde 2 m. szerokości, tak, iż 1.200 osób (bo tyle teatr pomieścić ma miejsce siedzących) może gmach opuścić, nawet w razie jakiegos popochu, całkiem wygodnie w 2 do 3 minut. Na wypadek pożaru na scenie, można ją, jak wspomniano, przy pomocy kurtyny żelaznej, w jednej chwili zupełnie oddzielić od części gmachu, przeznaczoną dla publiczności; ponieważ ściany są ogniotrwałe, a wiązania żelazne, przeto, o ile by się nie dało ugasić pożaru, scena cała mogłaby się wypalić, jak wielki komin, przyczem przez otwarte klapy w kopule i górnej jej latarni uchodziłby dym, — a teatr pozostaw pozostałby nienaruszony. Rury wodociągowe dostarczać będą na każdym piętrze we wszystkich ubikacjach podostatkami wody.

Oświetlenie teatru otrzyma wyłącznie elektry-

przed potęgą „białych” najezdźców. Ergo... pomnożenie floty niemieckiej musi nastąpić, jeżeli cywilizacja i dobrobyt Niemiec zjednoczonych nie mają być zagrożone na wyspach Admiralskich. Tak dowodzą bez zajęcia ni pólurzędowej berlińscy.

KRONIKA.

Pamiętajmy o gimnazjum cieszyńskim.

„ROMANS I POWIEŚĆ“.

Do dzisiejszego numeru dołączamy pierwszy numer tygodnika „Romans i Powieść”, który prenumeratorem „Dziennika Polskiego” otrzymywać będą bezpłatnie jako rekompensatę za zniesienie stempla dziennikarskiego. Prenumerata na „Romans i Powieść” dla tych, którzy „Dziennika” nie abonują, wynosi we Lwowie 2 kor. 50 hel., na prowincji zaś 3 kor. kwartalnie. Mamy nadzieję, że ten sposób użytkowania ceny stempla znajdzie w gronie czytelników naszych zupełne uznanie. Usilnie staraj się będziemy o to, ażeby tygodnik „Romans i Powieść” czynił zadosyć tytułowi swemu w jak najodpowiedniejszy sposób. Na treść jego składają się: powieści oryginalne, dwie powieści tłumaczone i kilka nowel. Pierwszy numer rozpoczyna pełen obserwacji i humoru najnowszy szkic p. Gabrieli Zapolskiej p. t. „Konkietta”, dalej zamieszczamy niezwykle interesującą powieść Eugeniusza Chawetia (z francuskiego) p. t. „Tajemnicza zbrodnia”; opowiadanie H. J. Rosny (z angielskiego) p. t. „Ukryte miliony” i nowelkę p. t. „W jaskini niedźwiadków”. Szczególniejszą uwagę zwracamy na powieść Rosny’ego, która jest niezwykle interesującą i aktualną, gdyż rozgrywa się na tle życia Burów. W dalszym ciągu zamieszcimy pomiędzy innymi utwory pp. Bączkowskiej, Dygasńskiego, Gawalewicz, Hausnerowej, Konopnickiej, Laskowskiego, Messynga, Orszkowskiej, Przybylskiego, Rodziwiewskiej, Synoradzkiego, Wołoskiego i t. d. Z tłumaczeń mamy w naszym tece przygotowane powieści, nowele i szkice Bourgeta, Droza, Viola, Zoli (z francuskiego), Stevensona (z angielskiego), Wahrenberga, Onke Adama, Sigurda, Stockmanna (z norweskiego i szwedzkiego) i najnowsza powieść Carmen Silvy (z rumuńskiego). Prócz tego mamy przygotowany spory zapas drobniejszych nowel i opowiadań. W końcu prosimy naszych przyjaciół i czytelników, ażeby udzielił młodemu piśmu naszemu swego poparcia.

Djarjusz lwowski.

Niedziela 11 lutego.
Powszechne wykłady uniwersyteckie. Dziś odbędą się następujące wykłady: w stow. Czytelni kolejowej, koło dworca czarnowieckiego, od godz. 5—6 dr. Głabiński: „O kwestji społecznej”; w stow. „Jedność”, ul. Pięta 1. I. od godz. 5—6, dr. Stehelski: „O karze i środkach karnych w rozwoju historycznym”; w stow. „Skala”, ul. Mickiewicza 1. 28. od godz. 5—6, p. Liżyński: „Z dziejów sztuki, nauka o stylach starożytnych”; w instytucji fizycznej ul. Długosza 1. 8. od godz. 6—7, dr. Ernst: „O gwiazdach i sposobach ich poznawania”.
Teatr hr. Skarbka: Popołudniu „Jarmark małżeński”, krotoczwila; wieczorem „Aida”, opera.

Kalendarz.

Niedziela (11): Lucjusza. — Wschód słońca o godzinie 7 minut 22, zachód o godzinie 5 minut 10.

Bal prasy.

Znany zaszczytnie kapelmistrz 30 p. p. Pan Roll przygotował na bal prasy zupełnie nieznane a nas kadry. Nowa ta kompozycja p. Rolla odznacza się niezwykłą melodyjnością, oraz żywym rytmem tanecznym.

Z kolei państwowych.

Minister kolei żelaznych przeniósł, na własne żądanie, starszego komisarza budownictwa, Romana Marciukiewicza, naczelnika sekcji budowy kolei w Grignano (Stryja) do okręgu dyrekcji kolei państwowych w Stanisławowie.

Grzewanie będzie centralne, parą o niskim ciśnieniu, — a powietrze grzewane, odmiennie od innych teatrów, (z wyjątkiem strassburskiego), doprowadzane będzie do sali widzów nie od dołu, lecz od góry; otworami w ścianie i potem siłą mechaniczną pchane będzie na dół; powietrze zaś zepsute będzie odciągane dołem, pod siedzeniami, zbierane do wspólnych kanałów pod parkietem i siłą mechaniczną wyprowadzane ponad dach. Sposób ten ma być pod każdym względem o wiele praktyczniejszy od dotychczasowego, to jest od doprowadzania ciepłego powietrza dołem, a wyprowadzania powietrza zepsutego górą; nie będzie przytem żadnych przepięgów, a również pył, osiady na podłogach itd., nie będzie mógł się podnosić do góry i unosić w powietrzu.

Zwidliśmy jeszcze odlewaniem ozdób gipsowych, oraz pracownię rzeźbiarską, w której p. Piotr Wojtowicz, artysta-rzeźbiarz, w ostatnich latach mieszkający stale w Budapeszcie, a teraz tutaj we Lwowie, wykonując swe roboty, przeznaczone dla nowego teatru, pracował nad wielkimi figurami przeznaczonymi do ozdoby olbrzymich okien i foyer. Przedstawiają one: Miłość i Zazdrość, Zachwyt i Pycha. Dłuta tegoż samego artysty karjatydy, których modele również oglądaliśmy, przybliżają wianą łoż parterowych. I. II. i III. piętra.

Gały gmach teatru liczy wzdłuż 95 m., w szerz 45 m. Oprócz tego zaś zbudowany jest (przy ul. Słonecznej) budynek 1. zw. sukursalski, t. j. magazyn rezerwowy, w którym znajdują pomieszczenia: dekoracyjna, szwalnia i malarnia teatru.

P. Gorgolewski, twórca teatru i kierownik jego budowy, zwiłdł i przestudiował przed opracowaniem definitywnego projektu teatru lwowskiego, wszystkie nowe teatry, które w ostatnich dziesięciu latach w Europie powstały. Mięjmy zatem nadzieję, że urządzenie nowego teatru okażą się praktyczne i wzorowe, że w szczególności także i akustyka jego będzie dobra. — a ponieważ nie tylko Polak pomyślał i Polak kieruje budową, lecz także, z nielicznym wyjątkiem, mianowicie tych tylko rzeczy, których w kraju żadną miarą wykonać nie było można, zresztą wszystkie inne wykonano wyłącznie w kraju i to własnymi siłami, przeto nowy gmach teatru lwowskiego będzie niejako praktycznym popisem naszych sił artystycznych i przemysłowych, świadectwem postępu naszego w tych kierunkach i stwierdzeniem naszej żywotności w dziedzinie pracy realnej.

Obywatelstwo honorowe. Rada gminna miasta Bukowska, na posiedzeniu swem dnia 7 bm., nadała p. Włodzimierzowi Truskolawskiemu, marszałkowi powiatowemu, w uznaniu jego zasług, obywatelstwo honorowe miasta Bukowska.

Wiadomości djecezjalne. Archidiecezja lwowska obrz. lac. Administratorami mianowani: w Pławowie ks. Wincenty Mroczynski, dotychczasowy kooperator w Borszczowie; w Kobylicy ks. Marcin Prugar, dotychczasowy kooperator w Lubaczowie. — Przeniesieni: ks. Jan Borek z Chodorowa do Trembowli, ks. Jan Delecki z Trembowli do Haluszczyńca, ks. Antoni Moczarski z Haluszczyńca do Borszczowa. — Jursydykcję otrzymali: ks. Józef Piotr Sanoja, kapłan ŚŚ. Miłosierdzia w Bursztynie; ks. Pius Bażan z zakonu kaznodziejskiego. — Zmarła z zakonu PP. Sakramentek Mechtylda Grodzińska.

Niezwykłą sprawę będzie niebawem rozprawyć większy sąd krajowy dla spraw cywilnych. Chodzi o prawo autorstwa sztuki scenicznej p. t. „Doktor na raty” oddanej teatrowi lwowskiemu do wystawienia.

Imieniem autora, ukrywającego się pseudonimem „Ruklin”, wniósł adw. p. dr. Wielochowski, pozew przeciw p. Józefowi Rosenbergowi, przywłaszczającemu sobie współautorstwo powyższej sztuki.

W sporze tym wystąpi również autorka p. G. Zapolska w nieodtworzonej dotychczas roli znawcy sądowego, gdyż rzecznik powołał ją, jak i literata p. J. Kuncewicza na ekspertów w tej sprawie.

Przytulisko. (Pokoju na lwowskiej inspekcji policji godz. 10 wieczorem). Komisarz urzędujący: A wy czego? — Strona: (starec ogromnie biedny, ogromnie suchy). Abo proszę pana komisarza, ja mam w Grodku zamężną córkę, a gdy mi bieda dojdzie, to ja ze Lwowa poszedł do Grodka, aby trochę przyjść do siebie. Ale, wie pan komisarz, córka moja ma dużo dzieci, więc jak jeszcze jedna gęba przybyła, to zięć — tam się nie przelewa — nie był bardzo zadolowany. Tedy ja, widząc, że i córka się kwasi, zabrałem się z powrotem. — Rewizor pol.: Jego aresztował kapral za spanie pod bramą sejmu? — Komisarz: A czemuście tam spali, przecież powinniście wiedzieć, że tam spać nie wolno. — Strona: Ja nie mam gdzie spać. Komisarz: Odprowadź go do aresztów policyjnych, niech się przepi... — rano wypuścić!...

Godzina pół do 11 w nocy. Ten sam pokój inspekcyjny. Rewizor pol. do komisarza: Przyszliście ja koło stawu polejńskiego — podejrzana, że niemowlę chciała rzucić do przerebli. Kobieta. Ależ gdzieżby ja coś takiego zrobiła, gdzieżby ja zabiła maleństwo, mnie śnieć, a nie jemu, jemu żyć. Komisarz. Więc czemu kręciłicie się koło stawu? Kobieta. Chciałam spać w „plywalni”. Komisarz. Odprowadźcie do aresztów, niech się przepi przez noc...

Godzina 11 w nocy. Do pokoju inspekcyjnego wpada dwóch policjantów, przytymując wyrwijającego się z ich rąk chłopaka. Komisarz. Co zrobili? Kapral. Melduję pokornie panie komisarz, co my go arterialnie w dorozę, stała na Marjaćkim, a on się do niej wkradł. Komisarz. Coś robił w dorozę? Chłopak. Siedziałem. Komisarz. Odpowiadaj bez wykrętów. Chłopak. Chciałem się przepaść! Komisarz. Popatrzysz uważnie na chłopaka, który robi bardzo sympatyczne wrażenie: Rodziów nie masz? Chłopak. Nie. Komisarz. Niech się przepi przez noc w aresztach policyjnych... Jeszcze trzy podobne sceny rozegrały się wczorajszej nocy na inspekcji policyjnej. Jeszcze trzech najbiedniejszych, bezdomnych, ugościł areszt policyjny. Występuje i nędra pod jejim dachem. Ale lepsze to, niż szara chmura nad głową.

Komisarz, urzędujący wczoraj na inspekcji opowiadał reporterowi, że gdy nad aktami zasnął na chwilę, spotkał się wspaniałym gmach z napisem: „Lwów — biedny!”.

Energja. Lwowska policja jest energiczna, to wszyscy wiemy, lecz energia ta, niestety, bardzo często jest źle używana. Oto przykład z pewnością nie odosobniony. Temu dni kilka około północy jeden z „führerów” straży policyjnej, aresztować chciał pp. S. i K. spokojnie przechodzących ulicą, za jakąś urojoną obrazę. Nie pomogli perswazje. Pan „führer” do tego stopnia zwiększył swoją energję, że obrzucił obłąkanych się lyczakowskimi epitetami. Widok pokazanych mu legitymacji — jeden z zawziętych jest samodzielnym kierownikiem znanej lwowskiej firmy — nieco ulagodził rozsierdzonego funkcjonarjusza. Na inspekcji jeszcze dowodniej się wykazał, że pan „führer” zbladził. Urzędnik pelnigę służbę udzielił mu nagany, ale czy ona wynagrodzi panom S. i K. tę przykrą scenę, jaką pan „führer” wyprawil im wpadając w feroz lyczakowski piaskarza? Publiczność byłaby wdzięczna zarządowi policji, gdyby ten pouczył podwładne organa, kiedy jest a kiedy nie jest energia na miejscu.

Wdzięczność koleżeńska. Lwowski magistratowi farmacji postanowili za inicjatywę p. Schafaa uczcić pamięć zmarłego w zeszłym roku kolegi śp. Jana Ferrena, jako jednego z najlepszych przyjaciół i energicznego współpracownika każdej akcji, mającej na celu polepszenie bytu farmaceutów. Wyrazem czci kolegów dla pamięci zmarłego ma być postawienie pomnika na jego grobie. W tym celu poczęto zbierać składki i na razie już zebrano 60 koron. Dalsze datki przyjmuje p. Fryderyk Dewewy w apiece p. Slepiewskiego.

Bal prasy. Kolyjon na balu prasy, który się odbędzie dnia 14 bm. w salach Kasyna miejskiego, odznaczać się będzie dzięki pomysłowości wodzireja, p. Zeleńskiego, niezwykłą aktualnością. Jedną z figur przedstawiać będzie spotkanie Anglików z Boerami nad Tugelą. Nadto przygotowuje się w kolyjone bardzo efektowna niespodzianka pt. „Karnawał wenecki”.

Z toru lyżwiarskiego. Wydział tow. lyżwiarskiego, doczekawszy się narazie po paru tygodniach lodu, uważa dziś, dawno zapowiadana i kilka razy odkładana redutę i corso kostiumowe. Dla większego rożniamowania ślizgających się, zniżył zarząd towarzystwa cenę wstępu w niedzielę i dni świąteczne na koronę, w zwyczajne dni przedpołudniem na 1/2 korony.

O zjeździe dziennikarzy w Krakowie — mówił dla pań czeskich w towarzystwie „Vlastimile”, p. V. Horak, redaktor pisma „Hlasy z Hanc”. Prelegent, który jest serdecznym naszym przyjacielem, wyraził się o przyjęciu Czechów przez Polaków nader sympatycznie, zaznaczając, że zjazd krakowski dla myśli zbliżania się Słowian w Austrii miał doniosłe znaczenie.

Obszerna wzmiankę poświęcił panom polskim, o których wyraził się z prawdziwą czcią i uznaniem za ich patriotyczne uczucia.

Elektryczność w gal. Kasie oszczędności. W tych dniach ukończone zostanie powiększe-

nie maszyn, wytwarzających światło elektryczne w gal. Kasie oszczędności. Dotychczas funkcjonujący motor zastąpiony będzie większym, a ponadto baterje akumulatorów będą znacznie wzmożone.

Powiększenie to spowodowane zostało korzystną dla Kasy umową, zawartą z p. Hausmanem, co do elektrycznego oświetlenia całego pasażu, a niemniej kawiarni „Imperial”, kawiarni i hotelu „Grand”. Umowa w tym względzie została już zawartą na 20 lat, a warunki są takie, że jeden awper światła (siła 16 świec) kosztować będzie 6 groszy za godzinę.

Dotychczas pasaż był oświetlany elektrycznością, wytwarzaną przez motor gazowy, będący własnością p. Hausmana, ale ten rodzaj produkcji jest bardzo kosztownym, nie mogącym co do ceny wytrzymać konkurencji z światłem, wytwarzanem przez motor taki, jaki ma Kasa, tj. parowy.

Konkurs Kochmana. Za najlepsze utwory z wszystkich dziedzin literatury polskiej z wyłączeniem prac treści religijnej, rozdawane są z fundacji Kochmana, co dwa lata, jak wiadomo, prenie pieniądze. O nagrody te, które są rozdawane przez specjalną komisję, wybraną z inicjatywy wykonawcy fundacji wydziału krajowego, ubiegać się mogą autorzy tylko za te dzieła, które wydane zostały w ostatnim dziesięcioleciu. Ponadto jednak wolno komisji, w myśl warunków konkursu odznaczyć także te dzieła, których autorowie wcale się nie zgłosili. W ostatnich dniach grudnia 1899 r. upłynął znowu termin nadsyłania prac do konkursu, a nagrody rozdane będą najdalej do końca czerwca b. r.

Nagród tych jest dwie: jedna wynosi 2000, a druga 1000 koron.

Nie będzie strejku drukarzy. Sprawa nieporozumień cennikowych dla zerodów, składających gazety, spowodowana mylnym poinformowaniem delegata pryncypałów, wysłanego na konferencję cennikową do Wiednia, znalazła swój epilog na korzyść pracujących także we Wiedniu, w sądzie polubowym.

Uchwałę sądu zakomunikowali przewodniczący lwowskiego gremium p. Neuman i delegaci towarzysze. zgromadzonym w sali „Gwiazdy” we czwartek zecerom. Różnica, o którą się rozchodziło, wynosi podwyżkę 2 groszy na tysiącu liter. W sprawie z tem poleżonej kwestji uczeni drukarskich, orzekł sąd, że właściciele drukarni nie będzie dozwolone przyjmowanie praktykantów przez cztery lata, aż się nie zrówna z postanowieniami, zawartymi w cenniku normalnym dla całej Austrii.

Papież o sytuacji wewnętrznej w Austrii. Burmistrz miasta Wiednia dr. Lueger był w tych dniach na audjencji u Ojca św. Leon XIII rozważając z dr. Luegerem poruszył w dłuższej rozmowie także stosunki wewnętrzne w Austrii, twierdząc, że ludzie wpływowi powinni starać się o to, aby zamiary cesarza co do wewnętrznego uspokojenia w państwie, przedko się urzeczywistniły. Papież wygląda doskonale.

Cenniki handlowe. W naszym biednym społeczeństwie galicyjskiem, nie mamy czasu pojęcia, ile pieniędzy wydają zagraniczne firmy na cenniki i druki kupieckie. Bywają to całe tony i to ilustrowane. Jeden z takich np. cennik ussion firmy Edmunda Mauthnera z Pesztu, to prawdziwe album najrozmaitszych kwiatów, jarzyn i krzewów. Do samej Galicji rozeseła go firma w kilkanaście tysięcy egzemplarzy i na jej pochwałę dodać musiny, że wykonany jest czystą polszczyzną, a jaką się rzadko w tego rodzaju publikacjach spotykamy.

Repertuar teatralny. Teatr hr. Skarbka. Dziś w niedzielę popołudniu „Jarmark małżeński”, krotoczwila; wieczorem „Aida”, wielka opera; w poniedziałek „Potęga ciemnoty”, sztuka; w czwartek „Bal maskowy”, opera w 5 aktach Verdi’ego; w piątek „Wróble”, komedia w 3 aktach Labicha i Delacour’a; w sobotę „Opello”, tragedia; wieczorem „Tannhäuser”, wielka opera w 3 aktach Ryszarda Wagnera; w niedzielę wiecz. „Traviata”, wielka opera.

Kurs przygotowawczy do egzaminu na jednorożnych ochotników (Intelligenzjahr) rozpoczyna się z dniem 1 marca b. r. w szkole przygotowawczej St. Dobrowskiego, ulica Podlewskiego 1. 9. Objawienia i wykaz uczniów aprobowanych na żądanie.

Z Towarzystwa przyrodniczego. XXIX. walne zgromadzenie polskiego Towarzystwa przyrodniczego dnia 19 lutego b. r. o godzinie pół do 7 wieczorem w sali instytucji elementarnej (ulica Długosza).

Nowa fundacja stypendyjna. Komitet ku uczczeniu s. p. Czesława Rozmuskiego, profesora w latach 1872 do 1883 w szkole realnej, a w latach 1884—1894 w III gimnazjum w Krakowie, swego czasu postanowił uczcić pamięć nieodżałowanego profesora utworzeniem stajef fundacji stypendyjnej jego imienia dla sierot po profesorach i nauczycielach.

Zebrały fundusz do 6 lutego b. r. wynosi 2060 kor. 84 hal.

Powysza kwota po straceniu 10 proc. należności skarbowych przy zrealizowaniu fundacji, nie dochozidłaby sumy 2000 koron, to też podpisani zwracają się jeszcze raz do tych koleżanów, którzy dotąd nie przyniesli się do powiększenia funduszu, by zechcieli przesłać w miarę możności datki pod adresem skarbnika lub przewodniczącego komitetu.

Z komitetu przewodniczący Stefan Słabiecki, inżynier wydziału krajowego, Kraków, Poselska 19. Skarbnik ks. Teofil Flisz, podkustoszy katedralny, Kraków, Wawel.

Szkładki na cele użyteczności publicznej lub narodowej.

Na przytulisko Brata Alberta złożyła w naszej administracji p. M. ze Lwowa 2 kor.

Zauważ: Konstancja z Małejkiej Piława Smalawska, urodzona w roku 1896, zmarła w Krościenku pod Przemyślem.

W Krakowie zmarł w 66 roku życia Jan Alfons Lippmann, b. właściciel dóbr ziemskich, członek Towarzystwa rolniczego krakowskiego i długoletni redaktor „Tygodnika rolniczego”.

W Czehach pod Brodną, zmarł proboszcz tamtejszy ks. Grzegorz Lukiewicz.

Notatki literackie i artystyczne.

Z teatru. Wczoraj przedstawiono po raz pierwszy pięcioaktową sztukę hr. Lwa Tolstoj’a p. t. „Potęga ciemnoty”. Ocena tego, bądź co bądź, niezwykłego utworu odłożył musimy z powodu braku miejsca do jednego z najbliższych numerów; na razie notujemy tylko ogólne wrażenie. Otóż było ono wielkie, utwór bowiem Tolstoj’a należy do rzędu tych dzieł, o których można powiedzieć, że poznaje się *ex ungue leonem* — ale też wrażenie to było istotnie drażniące, destrukcyjne — wstrząsające. Jest to rzecz w całym tego słowa znaczeniu „pastorowa” w najpysmistyczniejszym tego słowa znaczeniu. Nie odmawiamy sztuce Tolstoj’a cech prawdy — ale gotowiliśmy kwestjonować właściwość i potrzebę takiej prawdy na scenie. Rozumiemy, że sztuka ta, ciesząc się rozgłosem na światowych scenach, mogła wejść do repertuaru naszej sceny, ale sądzimy, że długiego żywota przepowiadać jej nie można. Wystawa i gra były bez zarzutu prawie, z wyjątkiem roli Akima, której w wykonaniu brakło naturalności

i tej prostoty, jaką rolę tę nacechował autor. Publiczność wypełniła widowie po brzegi.

Izba sądowa.

Lwów 10 lutego.

(Rabusie, podpalacze i mordercy.) Przesłuchani zbrodniarze Maruszczak i Lokietek przynajmniej do winy. Do chaty weszli z postanowionym zamiarem morderstwa; zaczęli bowiem od porabiania śpiącego grabarza, czego dokonał Maruszczak. Następnie Barowicz uśmiercił tegoż zęno, która się zbudziła i zaczęła krzyczeć. Plon znaleźli bardzo mały; nieco przyodziewku, płótna i 6 zł. Maruszczak nadto zabrał na własną rękę 30 ct. On też odpowiada za zbrodnię podpalenia obejścia wójta w Szolonyi i kradzież koralu. Rozprawa potrwa dni 8.

Dziś przesłuchano pierwszego świadka, wójta z Cyszek. Według jego zeznań Brzeziński byli to ludzie spokojni, pracowici, mieli swój grunt i wynajmowali pole, nadto grabarstwo przynosiło im piękne zarobki. Ogólnie wiadomym było, że mają pieniądze, których znaczną część rozpozyczyli na procenta. Na kilka dni przed zbrodnią sprzedali dwa wieprzki, w tym samym czasie jeden z dłużników oddał im znaczną kwotę, tak, że w chacie mieli około 80 zł. Mordercy zatem spodziewali się obfitego łupu. Dodać należy, że osk. Lokietko, był siostrzeńcem Brzezińskiego, która przez cały szereg lat szczerze się nim opiekowała.

Sędziom przysięgłym pokazano fotografie trzeciego z współników Barowicza. Bardziej odrażającej, krwioteroczości ichnej twarzy chyba trudno znaleźć. Istny żój. Zeznania jego złożone w sądzie w Winnikach z początku zaprzeczaly faktowi morderstwa, następnie z jakąż podziwianą godną szacunku podał najdokładniejszy opis czynu, a co najcenniejsze zeznał, że pierwszą myśl zbrodni poddał siostrzeńce pomordowanych Lokietko.

Walne zgromadzenie Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej.

Istniejące już trzeci wiek we Lwowie Stowarzyszenie kupców i młodzieży handlowej, postanowiło rozszerzyć zakres swego działania w ten sposób, aby przy Stowarzyszeniu założyć własną zarejestrowaną kasę chorych i zapomogową, która by usunęła przynus ubezpieczenia swoich członków w miejskiej kasie, która pod wielu względami, dla panujących w niej stosunków, nie jest miłą wlotu korporacjom, składającym się przeważnie, a niemal wyłącznie z chrześcijan. Ponieważ tworzeniu takich kas władze obecnie przeszkód nie stawiają, dlatego za przykładem innych korporacji poszło także i lwowskie Stow. kupców i młodzieży handlowej. Według statutu kasy świadczenia przedstawiają się o wiele nawet korzystniej dla członków, niż w miejskiej kasie, a gwarancja niule żadnemu zakwestjonowaniu.

W tym kierunku objaśnił przewodniczący stowarzyszenia p. Stanisław Markiewicz walne zgromadzenie wczorajszego o korzyściach i celach nowej instytucji.

W dyskusji nad statutem nowo projektowanej kasy, zabrał głos pierwszy p. Konstanty Gawlikowski i wniósł przyjęcie statutu *en bloc*. Na wzorowe ułożenie statutu zwrócił także uwagę p. Wl. Gabrynowicz. Po przemówieniu jeszcze pp. Alberta Szkowrona i Eugenjusza Białkowskiego, przyjęto statut w całej osnowie.

Równocześnie i ta sprawa przedstawiona została na walnem zgromadzeniu, sprawa wprowadzenia pośrednictwa w strzeżeniu pracy, która to instytucja ma być złączona z kasą chorych. Z biura takiego pośrednictwa mogłyby korzystać młodzież handlowa, poszukująca posad. Ma to być rodzaj ubezpieczenia także i na wypadek chwilowego braku zajęcia. Zapomoga w takim razie w miarę czasu należena członka do kasy, rozciąga się od dni 7 do sześciu tygodni, a nadto przysługuje członek kosztu podróży, względnie bliższej jazdy do miejsca posady.

W końcu upoważniło walne zgromadzenie dyrekcję Stowarzyszenia do przedsięwzięcia dalszych kroków ustawowych i do zaliczenia potrzebnych do tego celu funduszy do kwoty 1000 koron. — Przez powstanie to miejsce, wyraziło Stow. p. Markiewiczowi podziękowanie.

Interpelacja Koła polskiego w parlamencie niemieckim.

Jak już donieśliśmy w środę miała być na porządku dziennym obrad parlamentu niemieckiego, interpelacja Koła polskiego, wniesiona przez posła Czarnińskiego, w sprawie nowego rozporządzenia ministra sprawiedliwości o tłumaczach sądowych. Sprawa ta spadła jednak z porządku dziennego, gdyż tak centrum, które interpelację tę podpisało, jak i Koło polskie zgodziło się na odroczenie rozpraw nad tą interpelacją.

W sprawie tej „Dziennik Poznański” pisze co następuje:

Interpelacja Koła polskiego w sprawie tłumaczy sądowych została faktycznie zepchnięta przez centrum z porządku obrad środowego posiedzenia. Tak, jakby się paliło, tak się spieszyło to stronnictwo z przeprowadzeniem t. zw. lex Heinze i w środe też drugie czytanie projektu ukrezonego. Pozem przysłał wniosek o odroczenie izby. Tak więc dzięki zbytniej uległości Koła interpelacja jego może długo czekać na załatwienie, ile że rozpoznać się pierwsze czytanie projektu marynarzkiego, który, skupiając na siebie uwagę wszystkich kół politycznych, zepchnie tak ważną dla nas sprawę, której przedmiotem jest interpelacja Koła na daleki plan. Niebądź przynajmniej czas aż do obrad nad interpelacją posłowie nasi wyszyską do zebrań jako najobfitszego materiału w tej sprawie.

Sprawa usuniecia za zędy Koła polskiego z porządku dziennego obrad nad powyższą interpelacją, wywołala wśród społeczeństwa polskiego w Poznaniu i Prusach bardzo złe wrażenie, leudardziej, że sprawa tłumaczy sądowych jest bardzo ważną i pojnowana fałszywie przez sędziów, mato Polaków szukających w sądach sprawiedliwości lub powolujących na świadków, nawiąże na rozmaite nieprzyjemności, bo nawet na kary aresztu, jak to miało miejsce kilkakrotnie w ostatnich czasach. Należało więc sprawie te załatwić jak najprędzej, a nie godzić się na jej odwołanie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Wiedeń 10 lutego. Stan Banku austro-węgierskiego z dnim 7 b. m.: Banknotów w obiegu: 1,320,426,000 (w porównaniu z poprzednim tygodniem mniej o 4,233,000); rezerwa kruszcowa: 1,174,333,000 (więcej o 2,303,000); portfel wekslowy: 321,465,000 (mniej o 19,922,000); lombard papierowy: 53,460,000 (więcej o 3,735,000); banknoty wolne od podatków: 175,705,000 (więcej o 6,774,000). (Wszystkie cyfry w koronach).

Wiedeń 10 lutego. (Gielda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na wiosnę od 7:90 do 7:91, na maj-czerwiec od 7:98 do 8:—, na jesień od 8:07 do 8:08; żyto na wiosnę od 6:79 do 6:80, na maj-czerwiec od — do —, na jesień od — do —; rzepak na styczeń-luty od — do —, na sierpień-wrzesień od 12:55 do 12:65; olej rzepakowy na styczeń-kwiecień od 32:50 do 33:50. Tendencja słaba.

Budapeszt 10 lutego. (Gielda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na kwiecień od 7:72 do 7:73, na październik od 7:85 do 7:86; żyto na kwiecień od 6:42 do 6:43; owies na kwiecień od 5:05 do 5:06; kukurydza na maj od 5:— do 5:01; rzepak na sierpień od 12:45 do 12:50. Oferty na pszenicę mierne. Chęć kupna słaba. Tendencja spokojna.

Wiedeń 10 lutego. (Gielda towarowa). Cukier surowy od k. 26:55 do —. Tendencja spokojna. Nafta galicyjska niezmienną. Spiryty od k. 39:60 do —. Tendencja słabsza.

Wojna.

(Telegramy „Dziennika polskiego”).

London 10 lutego. Lord Roberts donosi, że wojsko generała Gatacre zdobyło Penhoek, spędzwszy stamtąd obwarowanych tam Boerów. General Gatacre donosząc o tem Robertsowi dodaje od siebie, że stanowiska zajęte przez Anglików są na zewnątrz zupełnie ubezpieczone.

Lord Roberts donosi również, że operacje generała Macdonalda koło Koodosbergu miały na celu zapobiedz zamierzonemu przez Boerów odcięciu Anglików od linii kolejowej do Belmonta. Macdonald dokonał tego za pomocą Hochhaenderów, którzy wyparli Boerów z ich pozycji. Boerowie kilkakrotnie usiłowali zdobyć je na nowo, lecz bezskutecznie. Na prośbę generała Macdonalda przyszedł mu z pomocą generał Babington, który dnia 7 b. m. stoczył zwycięską potyczkę z nieprzyjacielem.

London 10 lutego. Biuro Reutersa donosi z Modder-River 8 bm., że lord Methuen rozkazał Macdonaldowi cofnąć się do Modder-River. To samo biuro donosi z Kapstadt pod datą 8 bm., że obey attachés wojskowi jutro opuszczają Kapstadt. — Niemiecki krążownik „Schwalbe” przybył do Port Elisabeth.

London 10 lutego. Jak slychać, rząd zamierza utworzyć 37 nowych baterji i trzecie bataljony w licznych pułkach.

London 10 lutego. Biuro Reutersa donosi z głównej kwatery Boerów pod Ladysmith 7 b. m.: Boerowie strzelali wczoraj na pociąg pancerny, jadący z Chieveley w kierunku do Colenso; pociąg, w którym się znajdowało 2000 ludzi, musiano pod wpływem tego ataku wstrzymać. Kolo Colenso nad górnym biegiem rzeki Tugeli od wczoraj godz. 5 rano slychać strzały.

London 10 lutego. Biuro Reutersa donosi z głównej kwatery Boerów pod Ladysmith pod datą 8 bm. rano: Po bombardowaniu pagórka Molenspruit cofnęli się stamtąd oszańcowani tam Anglicy i powrócili do swoich poprzednich pozycji poza Tugelą.

Bruksela 10 lutego. Poseł transwaalski dr. Leyds, oświadczył w trakcie interwju, że nie wierzy, iżby Anglikom miało się udać dojść do Ladysmith. Jest on przekonany, że wojna będzie jeszcze długo trwała, a Boerowie muszą z niej wyjść zwycięsko. Nie obawia on się również zupełnie wtarnięcia Anglików do Oranji, gdyż przedsięwzięto już wszystko, co należało, by temu przeszkodzić.

London 10 lutego. Dzienniki poranne potwierdzają wiadomość, że Macdonald, po wykonaniu marszu mającego na celu zrekonoskowanie okolicy, otrzymał rozkaz cofnięcia się do Modderriver.

London 10 lutego. Urzędownie potwierdzają, że wojska angielskie cofnęły się po za rzekę Tugelę. Jenerałowie uznali, że wobec silnego ognia nieprzyjacielskiego dalsze posuwanie się naprzód byłoby połączone ze znacznymi a bezowocnymi ofiarami.

Konferencja ugodowa.

(Telegramy „Dziennika polskiego”).

Wiedeń 10 lutego. „Neues Wiener Tagblatt” donosi, że prezydent ministrów dr. Koerber zaprosił był do siebie w ostatnich dniach posłów z rozmaitych stronnictw parlamentarnych i konferował z nimi o sytuacji politycznej, o najcenniejszym nielawem nastąpił zwołaniu rady państwa i informował ich co do stosunków panujących, w poszczególnych prowincjach monarchji. Między zaproszonymi znajdowali się pp. Kaftan, Jaworski, Grabmayr

Piękne usta kobiece dają piękny widok. Ponieważ urok kobiecy...

Celem położenia tamy nadużyciom niektórych restauratorów...

PIWO OKOCIMSKIE

oprowadzają na szklanki tylko następujące firmy: Toepfer Naftula, ul. Trybunańska 12...

Quaker Oats advertisement featuring a box of Quaker Oats and text: 'Wszędzie do nabycia w pakietach po 1 funcie...'

Główne zastępstwo i skład piwa beczkowego u pp. Oszasza Wixia i Syna...

Skład piwa szklkowego u p. Wiesera, ul. Sykstycka 14. Telefon nr. 149.

REUTER I SPÓŁKA W WIEDNIU. Generalna Reprezentacja Ogólnego TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNEGO...

Advertisement for Aleksander Klimkiewicz, a paper merchant: 'SKŁAD PAPIERU PRZYBÓRÓW DO PISANIA...'

Advertisement for Kowica Liniment: 'Schmerz marta: KOWICA. Liniment. Capsici comp.'

Advertisement for Naftuly Toepfera: 'TYLKO 18 W RESTAURACJI NAFTULY TOEPFERA...'

Advertisement for Herbata rosyjska: 'Herbata z Brodów! Od dawien dawna ze swej dobroci i zapachu...'

OGŁOSZENIE. W krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie rozpoczyna się rok szkolny 1900/1901 z dniem 5 kwietnia 1900...

Advertisement for Wielkiej Loterii Dobroczynnej: 'Ciągnięcie już za 3 dni! Jeszcze 120.000 koron...'

Advertisement for Ja Anna Csillag: 'Z noim na 180 cm. obrzytnym blond włosom...'

Advertisement for Jana Riedla: 'HANDEL PŁOCIEN I BIBLIJNY JANA RIEDLA WE LWOWIE...'

Advertisement for Koszule Salonowe: 'KOSZULE SALONOWE po zł. 1,05, 1,55, 2,00, 2,25, 2,50 i 3,00...'

Advertisement for Jan Klimkiewicz: 'Przeprowadzenie w wozach patentowych koleją i w miejscu...'

Advertisement for Benedictine: 'BENEDICTINE OPACTWA de FECAMP (Seine-Inférieure) Francja. NAJLEPSZY ZE WSZYSTKICH LIKIERÓW...'

Advertisement for Parkiety: 'PARKIETY i Posadzki deszczukowe WSZYSTKIE WYROBY STOLARSKIE...'

Advertisement for Klythia: 'KLYTHIA DLA UTRZYMANIA SKÓRY UPIĘKSZENIE I WYDELIKATNIENIE CERY...'

Advertisement for Ludwika Österreichera: '100—300 guldenu miesięcznie zarobić mogą pewnie i rzetelnie bez kapitału...'

Advertisement for Leonardówka: 'Leonardówka niezrównanej dobrotliwej wódka...'